

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÜMİT BOYNER'İN
“WORLD ENERGY OUTLOOK 2011
TÜRKİYE TANITIMI”
KONFERANSI AÇILIŞ KONUŞMASI

1 Aralık 2011
Sabancı Center, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

TÜSİAD Sanayi, Hizmetler ve Tarım Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren Enerji Çalışma Grubu tarafından düzenlenen “**World Energy Outlook 2011 Türkiye Tanıtımı**” başlıklı konferansımıza hoşgeldiniz.

Uluslararası Enerji Ajansı'nın Baş Ekonomisti ve Ekonomik Analiz Bölümü Başkanı Sayın Fatih Birol, bugün burada artık her yıl tüm dünyada büyük bir ilgiyle karşılanan World Energy Outlook raporunun 2011 yılı Türkiye sunumunu gerçekleştirecekler. Kendilerine, davetimizi kabul edip bugün bizimle oldukları için huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum.

Sayın Birol, sunumu ile uzun dönemli dünya enerji arz ve talebine ilişkin projeksiyonlar ve belli başlı enerji üreticisi ve kullanıcısı konumundaki ülkelerin politika tercihlerine ilişkin bir ufuk turu yapma imkanı sağlayacak.

Sayın Birol'un ana tema konuşmasının ardından, “Enerji Piyasalarının Serbestleştirilmesi” başlıklı ve iş dünyası ve bürokratlardan oluşan değerli konuşmacılarımızın yer aldığı bir de panelimiz var. Bu panelde de, Türkiye'nin bölgesel güç olabilmesi için Türkiye enerji piyasalarında gerçekleştirilmesi gereken reformlara ilişkin önceliklerimizi ele almak arzusundayız.

Enerjide arz güvenliğinin sağlanması ve küresel iklim değişikliği ile mücadele zorunluluğu, tüm ülkeler için son derece hassas seçimlerin yapılmasını gerektiriyor. Yüksek bir kalkınma hızına ulaşmasını arzu ettiğimiz ülkemizin enerji talebi zaten büyüme oranının üzerinde seyrediyor.

Uluslararası Enerji Ajansı projeksiyonları gelecek 25 yıl içerisinde dünya enerji tüketiminin %60'ın üzerinde artacağını öngörüyor. Aynı uluslararası tahminler 2020 yılına kadar Türkiye'nin enerji tüketiminin gelişen ekonomisi ile dünya ortalamasının üzerinde artacağına işaret ediyor. İçinde bulunduğumuz dönemde, her çeşit iktisadi faaliyetin en önemli girdisi olan enerjinin arz güvenliğinin dengeli bir bileşim ve rekabetçi fiyatlar ile sağlanması sürdürülebilir kalkınma açısından gelecek kuşaklara karşı en önemli sorumluluklarımız arasında bulunuyor.

Bir yandan başta sanayi olmak üzere sektörlerin rekabet gücünü artırabilmek için, kaliteli enerjinin uygun fiyattan temin edilebilmesi ve verimli kullanılabilmesi gerekmekte; diğer yandan ise “sürdürülebilirlik” çerçevesi içerisinde ekonominin daha az “karbon yoğun” olarak büyümesini temin etmek ve çevrenin korunmasına azami dikkat göstermek durumundayız.

Türkiye, halihazırda enerjisinin % 31'ini doğalgazdan, %31'ini kömürden, % 28'ini petrolden ve sadece %10'unu yenilenebilir kaynaklardan sağlıyor. Ülkemizin toplam sera gazı emisyonları ise 1990-2009 yılları arasında % 97,6 artış göstermiş durumda. Burada en büyük payı %75 ile enerji kaynaklı ve % 9 ile atık kaynaklı emisyonlar alıyor. Gelecek dönemde bu emisyonların, büyüme hedeflerimizi ve rekabet gücümüzü etkilemeyecek makul bir oranda azaltılması gerekmektedir.

Türkiye, önümüzdeki dönemde sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde oluşturulmuş yeni bir ekonomik düzende rekabet etmek durumunda kalacak. Bu yeni düzende ekonomik büyüme, enerjide arz güvenliğinin sağlanması ve iklim değişikliği ile mücadele gibi birbiriyle iç içe geçmiş konularda küresel çözüm arayışları ön plana çıkacak.

Enerji bileşimini daha az karbon yoğun hale getirmek için çabalarken, yüksek büyüme beklentimiz enerji talebini artıracaktır. Bu durum, enerji bileşiminde belirli seçimler yapmamızı gerektirecektir.

Denklemin bir yanında enerjide arz güvenliği çerçevesinde yerli kaynaklarımız olan termik ve büyük hidroelektrik santralleri bulunuyor. Kömürle çalışan termik santraller, görece daha ucuz enerji sağlıyor, ancak karbondioksit emisyonlarını artırıcı etki yapıyor. Bu potansiyelimizi değerlendirirken, yeni kurulacak kömür santrallerinin yüksek verimli şekilde tasarlanması, mevcutların da teknolojilerinin yenilenerek daha verimli çalışmalarının sağlanması gereklidir. Hidroliğe baktığımızda da mevcut planlamaların 2020'li yıllarda bu potansiyelin tamamının kullanılmasını hedeflediğini görüyoruz. Diğer yanda ise, karbon içerikli olmakla birlikte daha temiz ancak ithalat talebini önemli ölçüde artıran doğalgaz bulunmaktadır. Başta rüzgar olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan yeterince faydalandığımızı da henüz söyleyemiyoruz. Bu doğrultuda yerli ve yenilenebilir enerji yatırımlarına hız verilmesi için gerekli önlemler alınmalıdır.

Enerji ithalatçısı bir ülke olarak girdiğimiz bu mücadele, maalesef birbiriyle çelişen amaçları bünyesinde barındırıyor ve kazanması görüldüğünden daha zor. Bu zor denklemin arzu ettiğimiz şekilde çözülmesi için gelecek 10 yılda 2023 vizyonu ile hazırlanmış olan enerji ve iklim politikalarının hayata geçirilmesi için gerekli ortamın sağlanması gerekmektedir. Dolayısı ile önümüzdeki 10 yıllık fırsat penceresini çok iyi değerlendirerek gerekli yatırım ve finansmanı harekete geçirecek kararları bir an önce almak durumundayız.

Enerji verimliliği de küresel iklim değişikliği ile mücadele ve düşük karbonlu ekonomiye geçiş sürecinde kullanabileceğimiz, gerek arz güvenliğinin sağlanması, gerekse ekonomik büyüme için çok önemli bir araç olan, aynı zamanda hepimizin tüketiciler olarak basit alışkanlıklarımızı değiştirerek büyük katkılar yapabileceğimiz bir alan olarak ortaya çıkıyor. Zira, Enerji Bakanlığı verileri uyarınca ülkemizde, bina sektöründe %30, sanayi sektöründe %20 ve ulaşım sektöründe %15 olmak üzere dört Keban Barajı inşa edebilecek yaklaşık 7.5 milyar TL değerinde enerji tasarruf potansiyeli bulunuyor.

Enerjide arz güvenliğini sağlamaya dönük yatırımlar için önemli bir önkoşul da uzun vadeli öngörülebilirliktir. Bu çerçevede son dönemde piyasanın liberalleştirilmesi yönünde atılan adımları memnuniyetle karşılamaktayız.

Uzun vadeli öngörülebilirliğin sağlanması için de serbest piyasa dahilinde referans bir fiyatın oluşması kritik öneme sahiptir. Enerji borsası, bu referans fiyatın şeffaf ve piyasa temelli bir çerçevede oluşmasının en verimli yoludur. Ancak bundan da öte enerji borsası, ülkemiz enerji sektörünün liberalizasyon sürecinin ilerleyerek tam serbest ve rekabetçi bir yapı oluşturulması hedefi doğrultusunda ulaşılmaya gereken bir sonraki aşamayı ifade etmektedir. Bu ise uzun erimli bir sistem tasarımına dönük bir dizi köklü düzenleme yapılmasını gerektirmektedir.

Bu vesileyle elektrik piyasası üretim özelleştirmelerinin ivedilikle başlatılıp sürdürülmesi gerektiğinin altını çizmek istiyorum. Özelleştirme uygulamalarının piyasa mekanizmalarını bozucu, rekabeti ve tüketici haklarını kısıtlayıcı etkisi olmamalı ve verimlilik artışı odaklı olması gerekmektedir.

TÜSİAD olarak, enerji sektöründeki öncelikli alanımız; enerji piyasalarının serbestleştirilmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi, enerji verimliliğinin

sağlanması ve bütün sürecin sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde oluşturulmasıdır. Türkiye sanayiinin uzun dönemli rekabet gücü bu vizyona kritik derecede bağımlıdır.